

ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาล
ตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา¹
Welfare needs of the Elderly in Nonthai Municipality,
Nonthai District, Nakhon Ratchasima Province.

พรพรม ไชชัยภูมิ²
ภรณ์ ศิริโชติ³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุและเพื่อเสนอแนวทางในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ประธานกรรมการชุมชน ประธานศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำชุมชน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำชุมชน กลุ่มชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนไทย และตัวแทนประชาชนทั่วไป จาก 8 ชุมชนของเทศบาลตำบลโนนไทย รวมทั้งสิ้น 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ที่เก็บรวบรวมข้อมูลประเด็นความต้องการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ทั้ง 13 ด้านตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม 2553

-
- ¹ บทความจากรายงานการศึกษาอิสระหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
  - ² นักบริหารงานสวัสดิการสังคม 6 หัวหน้ากองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา และบัณฑิตสาขารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
  - ³ รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลการศึกษาประเด็นความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย ได้รับสวัสดิการการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ อย่างทั่วถึง แต่ต้องการให้เพิ่มวงเงินเบี้ยยังชีพ เป็นเดือนละ 1,000 บาท ความต้องการอื่นที่สำคัญ คือ ต้องการพัฒนาตนเองและต้องการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางสังคม และต้องการการรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่าย ต้องการให้มี ศูนย์บริการผู้สูงอายุในชุมชน ข้อเสนอแนะจากการศึกษาคั้งนี้ คือ เทศบาลตำบล โนนไทยควรจัดให้มี ศูนย์บริการชุมชนเอนกประสงค์แก่ผู้สูงอายุ จัดให้มีบุคลากร ของเทศบาลที่รับผิดชอบด้านผู้สูงอายุ รวมทั้งการส่งเสริมให้มีอาสาสมัครดูแล ผู้สูงอายุ (อผส). และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุ ในชุมชน

คำสำคัญ: สวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

Abstract

The objectives of this study were to examine the welfare needs of the Elderly of Nonthai Municipality, Nonthai District, Nakhon Ratchasima Province and to suggest guidelines for elderly welfare. The study samples consisted of 8 community chairperson, 8 village welfare chairperson, 8 village health volunteers chairperson, representative of elderly club and representative of Nonthai people , totally 48 samples. The tool used for collecting data was interview forms on welfare needs of the elderly in compliance with The Act on Older Persons B.E. 2546 (2003 A.D.) Section11. The interview was taken during February and March 2010. The study found that they have got maintenance allowances support and want it to be 1,000 Bath per month. The others support needed were self - development and participation in social activities and the formation of groups bearing the characteristics of network or community; as well as

community service center fore elderly. The suggestions were that Nonthai Municipality should establish Multi purposes Service Center for elderly of Nonthai municipality; provide personal as well as health volunteer who take responsibility of elderly; and should establish Social welfare fund for elderly.

Keywords: Elderly Welfare, Nonthai Municipality, Nonthai District, Nakhon Ratchasima Province

บทนำ

การบริการประชาชนเป็นหน้าที่หลักที่สำคัญของเทศบาลตามนโยบายของรัฐ รัฐมีภารกิจที่ต้องจัดทำ “บริการสาธารณะ” เพื่อประโยชน์แห่งมหาชน หรือประโยชน์สาธารณะ ซึ่งต้องตอบสนองของความต้องการของส่วนรวม หรือเป็นส่วนเสริมข้อบกพร่องหรือความไม่เพียงพอของประชาชน และรัฐพึงดำเนินการให้บริการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ต่อเนื่อง และเท่าเทียม หน้าที่หนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ สำหรับบุคคลที่มีสัญชาติไทยและอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 ดังนี้ (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุพ.ศ. ๒๕๔๖)

มาตรา ๑๑ ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่างๆ ดังนี้

(๑) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ

(๒) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

(๓) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

(๔) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

(๕) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุ
ในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น

(๖) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

(๗) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ

(๘) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรม
หรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง

(๙) การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี
หรือในทางการแก้ไขปัญหาคอขวด

(๑๐) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็น
อย่างทั่วถึง

(๑๑) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๑๒) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

(๑๓) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นต่อ
นายกัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและประกาศกำหนดให้หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใด
ของกระทรวงหรือทบวงในราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค
ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ
ดำเนินการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ความสัมพันธ์กับภารกิจ
หลักและปริมาณงานในความรับผิดชอบ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
ประกอบด้วยเป็นสำคัญ

การคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงาน
ตามวรรคสองดำเนินการให้โดยไม่คิดมูลค่าหรือโดยให้ส่วนลดเป็นกรณีพิเศษก็ได้
แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรี
ผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

เทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการ
การเปลี่ยนแปลงสถานะจากสุขาภิบาลมาเป็นเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติ
การเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 มีโครงสร้าง
อัตรากำลังแรงงานรับผิดชอบด้านสวัสดิการสังคมไว้ชัดเจน คือ กองสวัสดิการ

สังคม มีบุคลากร จำนวน 3 คน ประกอบไปด้วย นักบริหารงานสวัสดิการสังคม นักพัฒนาชุมชน และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย และแผน (ช่วยปฏิบัติงาน ในกองสวัสดิการสังคม

เนื่องจากรัฐบาลกำหนดให้จัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้ครอบคลุมและครบทุกด้าน แต่ปัจจุบันเทศบาลตำบลโนนไทย ไม่ได้ดำเนินการครบทุกด้าน ยกเว้นสวัสดิการเบี้ยยังชีพสามารถจัดให้ได้อย่างทั่วถึงตามความต้องการที่เป็นจริง ผู้วิจัยจึงต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นว่าผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลโนนไทยต้องการสวัสดิการด้านใดอีกบ้างนอกเหนือจากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อที่เทศบาลตำบลโนนไทยจะได้เสนอแนวทางในการจัดทำแผนงาน/โครงการ เตรียมการที่จะจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุให้ครอบคลุม เพื่อให้สามารถเตรียมความพร้อมในการตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาและเสริมสร้างการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเสนอแนวทางในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย การศึกษาเรื่องแนวทางในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้เป็นการศึกษาที่ใช้รูปแบบการวิจัยสนามที่ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโนนไทย ซึ่งประกอบด้วย 8 ชุมชน ได้แก่

- 1) ประธานกรรมการชุมชน 8 คน ประธานศูนย์ส่งเสริมสุขภาพราษฎรประจำชุมชน 8 คน และประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำชุมชน 8 คน รวม 24 คน เนื่องจากการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในพื้นที่มีการประสานงานและทำงานร่วมกับประชากรกลุ่มนี้

2) กลุ่มผู้สูงอายุทั่วไป กลุ่มชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนไทย และตัวแทนประชาชนทั่วไป โดยกำหนดตัวแทนทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่มละ 1 คน จากแต่ละชุมชนทั้ง 8 ชุมชน รวม 24 คน เนื่องจากสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ ไม่ใช่เป็นเฉพาะความต้องการของผู้สูงอายุเท่านั้น ผู้ที่ดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว ก็มีความต้องการอยากให้ผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการตามความต้องการของตัวเอง เหมือนกัน วิธีที่ใช้ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยใช้วิธีจับฉลาก

กรอบแนวคิดในการศึกษา คือ สภาพและความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนไทยทั้ง 13 ตำบล ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้อธิบายภาพรวมสวัสดิการผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ให้กลุ่มตัวอย่างทราบ และได้ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มากำหนดเป็นคำสำคัญแล้วจัดบันทึกลงหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิด ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุปี พ.ศ. 2546 และได้บันทึกรวบรวมข้อมูลและประมวลเรียบเรียงความคิดเห็นทั้งหมดที่ได้

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนไทย พบว่า เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย ส่วนมากอยู่ในวัยผู้สูงอายุตอนต้น อายุระหว่าง 60-69 ปี ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาและไม่ได้เรียนหนังสือ สุขภาพแข็งแรง รายได้ส่วนใหญ่มาจากลูกหลานเฉลี่ยไม่เกินเดือนละ 1,000 บาท ผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพ เดือนละ 500 บาท ซึ่งปัจจุบันเทศบาลตำบลโนนไทยสามารถจัดให้ได้อย่างทั่วถึง ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนไทย ส่วนใหญ่ยังอยู่กับคู่สมรส รองลงมา มีสถานะเป็นม่าย แยกทางหรือหย่าร้าง ผู้สูงอายุโดยทั่วไปมีภาระที่ต้องรับผิดชอบดูแลลูกหลานและสมาชิกในครอบครัว มากขึ้นกว่าในอดีต อันนำไปสู่ความกังวลใจและปัญหาในการทำงาน เพื่อหา รายได้เพิ่มขึ้น

บริการสวัสดิการสังคมที่ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย สามารถเข้าถึงบริการได้ในชุมชน ได้แก่ บริการด้านสาธารณสุข คือ โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง 30 บาท) รองลงมา คือ บริการฌาปนกิจสงเคราะห์ และกองทุนต่างๆ ที่ชาวบ้านดำเนินการกันเองในลักษณะงานประจำของชุมชน โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ส่วนบริการที่เข้าถึงได้น้อย ได้แก่ สวนสุขภาพและลานออกกำลังกาย ชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำชุมชน บริการด้านการศึกษา และข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิของผู้สูงอายุ เป็นต้น

ผลการศึกษา จำแนกตามสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่างๆ ตามรายละเอียดในมาตรา 11 ของพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 มีดังนี้

1. การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ

สภาพในการรับบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เทศบาลตำบลโนนไทยมีการบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข โดยโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และบริการรถรับส่งโรงพยาบาลเวลาเจ็บป่วยตลอด 24 ชั่วโมง กลุ่มตัวอย่าง

ส่วนใหญ่ต้องการให้มีบริการเพิ่มขึ้น คือบริการการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุประจำปี และบริการช่วยเหลือคำปรึกษาพยาบาลและบริการยานพาหนะในการเดินทางไปรับบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข

2. การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

สภาพในการรับบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา เทศบาลตำบลโนนไทยไม่ได้จัดบริการด้านการศึกษา แต่การบริการการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุดำเนินการโดยศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอโนนไทย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนไม่ทราบรายละเอียดการจัดบริการการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุที่จัดให้โดยศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอโนนไทย จึงไม่ได้ใช้บริการของดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการให้เทศบาลจัดบริการสอนหนังสือแก่ผู้สูงอายุ จัดเผยแพร่

ข่าวสารตามสิทธิของผู้สูงอายุ จัดให้ผู้สูงอายุถ่ายทอดความรู้และทักษะแก่
คนรุ่นหลัง และต้องการให้เทศบาลจัดทัศนศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ
และจัดให้ร่วมกิจกรรมทางศาสนา

3. การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

สภาพในการรับบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย
อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ได้รับการบริการด้านการประกอบอาชีพ
หรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม คือ อาชีพดอกไม้ประดิษฐ์และของชำร่วย และการนวด
แผนไทยเพื่อสุขภาพ แต่มีปัญหาและอุปสรรคคือความไม่ทั่วถึงของบริการ
และผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมมากนัก เพราะเทศบาลตำบลโนนไทย
ไม่ได้มีการรณรงค์อย่างจริงจังจึงขาดความต่อเนื่องในการรับบริการ กลุ่มตัวอย่าง
ส่วนใหญ่ ต้องการให้เทศบาลจัดฝึกอบรมอาชีพให้กับผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ
ในการทำงานและสงวนอาชีพนั้นไว้เฉพาะผู้สูงอายุ พร้อมทั้งต้องการให้เทศบาล
จัดหาแหล่งหรือสถานที่จัดจำหน่ายผลผลิตของผู้สูงอายุ รวมถึงจัดส่งเสริม
ให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดประสบการณ์อาชีพแก่เยาวชน

4. การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

สภาพในการรับบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย
อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้สูงอายุได้รับทราบถึงการส่งเสริม
และสนับสนุนชมรมผู้สูงอายุให้มีกิจกรรมทางสังคมภายในชุมชนร่วมกัน ผู้สูงอายุ
ได้มีการกำหนดการพัฒนาตนเอง โดยการจัดกิจกรรมนันทนาการ และจัดสถานที่
ออกกำลังกาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการให้มีเครือข่ายผู้สูงอายุช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกันในชุมชนและกับชุมชนใกล้เคียง ต้องการให้เทศบาลจัดกิจกรรม
นันทนาการแก่ผู้สูงอายุในงานวันสำคัญต่างๆ และจัดเจ้าหน้าที่คอยแนะนำ
ส่งเสริม ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุด้านการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม
นอกจากนี้ผู้สูงอายุต้องการมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของสมาคม หรือชมรม
ต้องการให้มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้สูงอายุในรูปของกลุ่ม ชมรม หรือสมาคม
ผู้สูงอายุ รวมทั้งจัดให้มีศูนย์บริการผู้สูงอายุในชุมชน ส่งเสริมให้ครอบครัว
และชุมชนร่วมมือกันในการดูแลเอาใจใส่เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ

5. การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุ ในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่น

สภาพในการรับบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุ ในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่น พบว่า ยังไม่เพียงพอกับความต้องการและจำนวนของผู้สูงอายุ ในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการให้จัดสวัสดิการทางด้านที่อยู่อาศัย จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ จัดศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวัน และต้องการให้มีบริการตรวจติดตามที่พักอาศัยให้ถูกสุขลักษณะ จัดให้มีบริการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุ ในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่นๆ อาทิ ทางเดิน ทางเท้า ห้องน้ำ เป็นต้น

6. การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

สภาพในการรับบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้สูงอายุยังไม่ได้รับบริการสวัสดิการด้านนี้ เนื่องจากประชาชนไม่ทราบว่า มีสวัสดิการนี้และไม่เคยได้รับความช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะจากผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการให้ประชาสัมพันธ์การลดหย่อนค่าโดยสารยานพาหนะให้ทราบทั่วถึง และเปิดประกาศให้ทราบทั่วกัน

7. การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ

สภาพในการรับบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษพบว่า ผู้สูงอายุไม่เคยทราบว่า มีบริการสวัสดิการนี้ และต้องการให้ประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุทราบถึงสิทธิการยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐให้กับผู้สูงอายุ และต้องการให้จัดทัศนศึกษาให้ผู้สูงอายุได้เข้าชมสถานที่ของรัฐทุกปี

8. การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการทารุณกรรม หรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง

สภาพในการรับบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย

อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้สูงอายุไม่ทราบบริการสวัสดิการ
ด้านนี้ และต้องการให้ประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิ/กฎหมายมรดก
การณาปณกิจ ต้องการให้มี เจ้าหน้าที่ซึ่งอาจจะเป็นนักสังคมสงเคราะห์
หรือนักจิตวิทยา ให้คำปรึกษาเฉพาะแก่ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาในเรื่องดังกล่าว

9. การให้คำแนะนำ ปริญญา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในทางการแก้ไขปัญหาครอบครัว

สภาพในการรับบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย
อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เทศบาลโนนไทยมีการดำเนินการ
ให้นิติกรของเทศบาลให้คำแนะนำ ปริญญา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี
แต่ยังไม่ทั่วถึงและประชาชนบางส่วนไม่ทราบว่าเทศบาลมีบริการด้านนี้
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการให้มีทนายอาสาให้คำแนะนำ ปริญญาและช่วยใน
การดำเนินการในทางคดี

10. การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็น อย่างทั่วถึง

สภาพในการรับบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย
อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลดำเนินการ
ช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุโดยการจัดหาผ้าห่มให้ผู้สูงอายุในฤดูหนาว และซ่อมแซม
ที่พักอาศัยให้แก่ผู้สูงอายุที่พึ่งตนเองไม่ได้ตามความจำเป็น โดยจัดงบประมาณ
ในการซ่อมแซมบ้านไว้ปีละ 500,000 บาท แต่สวัสดิการดังกล่าวผู้สูงอายุยังได้รับ
ไม่ทั่วถึง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการให้เทศบาลดำเนินการสร้างที่พักอาศัย
ให้กับผู้สูงอายุที่ยากจนและถูกบุตรหลานทอดทิ้ง

11. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและ เป็นธรรม

สภาพในการรับบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย
อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เทศบาลตำบลโนนไทยสามารถจัดให้
ได้อย่างทั่วถึงตามความต้องการที่เป็นจริง แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการ
ให้มีการจัดเบี้ยยังชีพเพิ่มเติมจากเดือนละ 500 บาท เป็นเดือนละ 1,000 บาท
และต้องการให้จัดจัดตั้งกองทุนเลี้ยงชีพผู้สูงอายุ

12. การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

สภาพในการรับบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีการดำเนินการจัดตั้งกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์หมู่บ้าน ซึ่งประชาชนดำเนินการกันเอง ปัจจุบันมีกองทุนศพละ 12,000 บาท ซึ่งเก็บจากสมาชิกศพละ 10 บาท ในส่วนของเทศบาลตำบลโนนไทย ไม่มีบริการฌาปนกิจสงเคราะห์ให้แก่ผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการให้ทางเทศบาลจัดงานศพให้แก่ผู้สูงอายุ ในกรณีที่ไม่มีญาติพี่น้อง และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

13. การยื่นตามที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) ประกาศกำหนดหรือโดยให้ส่วนลดพิเศษก็ได้แล้วแต่กรณี

สภาพในการรับบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เทศบาลตำบลโนนไทยสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการรับบริการสวัสดิการต่างๆ รวมถึงรับฟังข้อชี้แจงของประชาชนในชุมชนในเรื่องสวัสดิการของผู้สูงอายุ แต่การแก้ปัญหาจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนและนโยบายของเทศบาล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการให้มีการจัดบริการสวัสดิการเพิ่มเติม และควรจัดสวัสดิการหลากหลายรูปแบบ

สรุปผลและอภิปรายผล

การวิจัยความต้องการสวัสดิการสังคมและแนวทางในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอ โนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความต้องการสวัสดิการสังคมทั้ง 13 ด้านตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และแนวทางในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย ดังนี้

ประเด็น ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย ได้รับสวัสดิการการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพอย่างทั่วถึง แต่ต้องการให้เพิ่มจำนวนเงินมากยิ่งขึ้น เพราะผู้สูงอายุเห็นว่าเบี้ยยังชีพเป็นหลัก

ประกันด้านรายได้ที่มั่นคงที่สุด และจะได้รับตลอดชีพ ดังนั้น เพื่อให้การสงเคราะห์ เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เทศบาลตำบลโนนไทย ครอบคลุมไว้ซึ่งสวัสดิการนี้ และควรมีนโยบายเพิ่มวงเงินเบี้ยยังชีพจากเดือนละ 500 บาท เป็นเดือนละ 1,000 บาท สำหรับผู้สูงอายุที่ยากไร้และถูกทอดทิ้ง ให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการ ผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของชองกิติพงษ์ เร่งถนอมทรัพย์ (2550) ที่ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาล ตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การจัดการบริการ สวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลยางน่อง เป็นการบริหารจัดการที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุ เพราะนโยบาย ของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลยางน่อง ได้ให้ความสนใจและเห็นความสำคัญ ของผู้สูงอายุมากขึ้น การพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับ ผู้สูงอายุเป็นที่ต้องการของผู้สูงอายุเป็นอย่างมาก จึงน่าจะเพิ่มวงเงินให้สูงขึ้นด้วย ปัญหาของผู้สูงอายุเป็นปัญหาใหญ่ ซึ่งไม่อาจแก้ไขปัญหาให้หมดไปได้ ดังนั้น ผู้สูงอายุจึงควรได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐมากขึ้น อันจะส่งผลให้คุณภาพชีวิต ของผู้สูงอายุดีขึ้น

ในประเด็นการตอบสนองของครอบครัวและชุมชนที่มีต่อผู้สูงอายุ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเทศบาลตำบลโนนไทย ควรมีนโยบายส่งเสริมให้ครอบครัว และชุมชนร่วมมือกันในการดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุ รวมทั้งเอาใจใส่กันและกัน เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ แนวทางสำหรับประเด็นนี้อาจจะจัดในลักษณะเครือข่าย หรือชุมชนของผู้สูงอายุ

ส่วนประเด็นการสนับสนุนจากเทศบาลตำบลโนนไทยนั้น ผู้วิจัยหลัก ในฐานะที่เป็นนักบริหารงานสวัสดิการสังคม เห็นว่าแนวทางที่เทศบาลตำบลโนนไทย จะพิจารณาดำเนินการให้ได้ ก็คือ การสนับสนุนการพัฒนาตนเองและการมี ส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชนของ ผู้สูงอายุ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง

เพราะการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม จะทำให้ผู้สูงอายุได้มีความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และรู้สึกว่าตนเป็นผู้ที่ยังมีคุณค่า และเป็นที่ต้องการของสังคม

นอกจากนั้นเทศบาลตำบลโนนไทยควรจะจัดให้มีศูนย์บริการผู้สูงอายุในชุมชน ทั้งนี้เพื่อ จัดให้มีบริการกิจกรรมอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิพัฒนา ยอดเพชร (2542) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดบริการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ” พบปัญหาต่างๆ ของผู้สูงอายุคือ ปัญหาทางด้านร่างกายอันเนื่องมาจากสภาพ ร่างกายเสื่อมอวัยวะต่างๆ ดำเนินไปไม่ปกติทำให้เกิดภาวะการเจ็บป่วยหรือมีโรคแทรกซ้อนและก่อให้เกิดปัญหาทางจิตตามมา ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัญหาหนึ่งของผู้สูงอายุต้องเผชิญ ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงจากหน้าที่การงานอาชีพ และสถานภาพทางสังคม ก่อให้เกิดปัญหาการขาดรายได้ และถูกทอดทิ้งและการไม่ยอมรับความสามารถและปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกหลายประการ และได้เสนอแนวทางแก้ไขคือ ให้ชุมชนเป็นพื้นฐาน เน้นความสำคัญของครอบครัว ในการให้ความดูแลผู้สูงอายุเพื่อจะมุ่งแก้ไขปัญหาและส่งเสริมความต้องการของผู้สูงอายุมากขึ้นสามารถตอบสนองต่อปัญหาความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนร่วมมือกันในการดูแลเอาใจใส่เมื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุ จัดให้มีบริการกิจกรรมอาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุ นอกจากนี้งานวิจัยของฐิติโรจน์ รินรส (2550) เห็นว่าควรมีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรของเทศบาล เทศบาลควรมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างอัตรากำลังด้านสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญสำหรับงานผู้สูงอายุโดยตรงเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบหรือจัดอบรมงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุให้แก่บุคลากรของเทศบาล ควรมีการระดมทุนจากภาคเอกชน เพื่อให้ภาคเอกชนเข้ามาจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุที่สามารถซื้อบริการได้ และรัฐควรสร้างกลไกการบังคับใช้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุได้ถือปฏิบัติ เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้โอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือรวมทั้งการรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะให้เทศบาลตำบลโนนไทยจัดให้มี ศูนย์บริการชุมชนเอนกประสงค์แก่ผู้สูงอายุที่สามารถให้ผู้สูงอายุได้ใช้เป็นสถานที่รวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมในการพัฒนาตัวเอง ใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ในพื้นที่ เช่น เป็นสถานที่สำหรับชมรมผู้สูงอายุเพื่อดำเนินภารกิจด้านการสงเคราะห์และสวัสดิการด้านต่างๆ เป็นศูนย์กลางในการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุโดยตรง เป็นสถานที่จัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุในเทศกาลต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนั้น เทศบาลตำบลโนนไทยควรจัดให้มีบุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถที่จะรับผิดชอบด้านผู้สูงอายุ อาจจะเป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่รับผิดชอบงานผู้สูงอายุ รวมทั้งการส่งเสริมให้มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์สนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าตอบแทน อผส. พื้นที่ละ 40 คนๆ ละ 300 บาทต่อเดือน เป็นเวลา 2 ปี หลังจากนั้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณดำเนินการเอง โดยจัดทำโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) เพื่อให้มี อผส. เป็นกลไกในระดับฐานรากของชุมชน ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุที่ขาดผู้ดูแลประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ เกิดการกระจายและนำบริการสวัสดิการทางสังคมเชิงรุกไปหาผู้สูงอายุอย่างเข้าถึงถึงตัวถึงบ้านพักในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เทศบาลตำบลโนนไทยควรส่งเสริมการจัดบริการสวัสดิการครอบครัวในรูปแบบต่างๆ แก่ครอบครัวที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน เนื่องจากคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุแยกไม่ออกจากคุณภาพชีวิตของครอบครัว โดยเน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนไปพร้อมๆ กัน การให้การช่วยเหลือครอบครัวที่ประสบความเดือดร้อนเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า ในการให้ความช่วยเหลือต้องพยายามส่งเสริมให้ครอบครัวสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มีผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งยังต้อง

ทำงานเลี้ยงดูลูกหลานของตน เช่น การส่งเสริมสวัสดิการด้านกองทุนให้แก่เด็ก ๆ ในครอบครัวที่พ่อแม่ป่วยหรือเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ เช่น กองทุนการศึกษา กองทุนด้านสุขภาพ กองทุนด้านความมั่นคงในชีวิตในรูปแบบต่างๆ และปรับปรุงเงื่อนไขของกองทุนฯ ให้ตอบสนองปัญหาและความต้องการที่แท้จริง เช่น การให้เงินทุนช่วยเหลืออย่างเพียงพอ เท่าทันกับความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้น และจัดทำโครงการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นกองทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และกานสนับสนุนกิจกรรมของผู้สูงอายุให้มีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง กุ้ยืมประกอบอาชีพ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ผู้สูงอายุมีศักยภาพ ความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

การจัดบริการสวัสดิการทางสังคมแก่ผู้สูงอายุ ควรได้รับความต้องการของผู้สูงอายุและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถเข้าถึงปัญหาและความต้องการที่เป็นจริง สามารถจัดบริการได้ครอบคลุมประเภทผู้สูงอายุ แต่ละกลุ่มที่แตกต่างกัน เช่น ผู้สูงอายุกลุ่มที่ยากลำบากหรือด้อยโอกาส ผู้สูงอายุกลุ่มเสี่ยง และผู้สูงอายุปกติ และควรส่งเสริมงานวิจัยด้านผู้สูงอายุให้สามารถเชื่อมโยงไปสู่ระดับนโยบายให้ได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยถึงวิธีการรวมกลุ่มและการส่งเสริมสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับคุณลักษณะของกลุ่มผู้สูงอายุ เช่น การร่วมกลุ่มด้านการแพทย์ และสาธารณสุข ด้านการประกอบอาชีพหรือรายได้เสริม ด้านกิจกรรมทางสังคม และศาสนา เป็นต้น และศึกษาว่าการรวมกลุ่มดังกล่าวนี้ ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างไรบ้างกับชุมชน
2. ควรศึกษาศักยภาพของผู้สูงอายุในการช่วยพัฒนาท้องถิ่น

บรรณานุกรม

กิติพงษ์ เวงถนอมทรัพย์. (2550). **ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลยางเนิ้ง อ.สารภี จ.เชียงใหม่.**

รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กิติพัฒน์ นนทปัทมดุษฎี. (2547). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม
และสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จิตติโรจน์ วรินทร. (2550). **แนวทางการพัฒนาสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ
ของเทศบาลในจังหวัดตาก**. สารนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นลินี ไลชิงชัยฤทธิ์. (2549). **การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคม
ด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัด
เชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ สาขารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546.

ระพีพรรณ คำหอม และคณะ. (2548). **รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อ
ความต้องการบริการสวัสดิการสังคม**. กรุงเทพฯ : บางกอกบล็อก.

วันทนีย์ วาสิกะสิน และคณะ. (2547). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม
และสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2549). **โครงการระบบการดูแลระยะยาวในครอบครัว
สำหรับผู้สูงอายุ : รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ:
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

..... . (2542). **การวิจัยทางสวัสดิการสังคม**. กรุงเทพฯ :
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยาจินต์ ลินสุภา. (2544). **ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการจัดกิจกรรม
ของวัดเพื่อสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร**.
วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.